

Kansainvälisen tavarakaupan arvonlisäverosäännöksen tulkinta kiristyi – varmista vähennysoikeutesi

Kahdessa eri EU-maassa sijaitsevien yritysten välisen rajat ylittävän tavarakaupan arvonlisäverotuksessa lähtökohtana on tilanne, jossa ostajana toimiva arvonlisäverovelvollinen yhtiö suorittaa EU-hankinnan arvonlisäveron siinä jäsenvaltiossa, johon tavaroiden kuljetus on päätynyt. Tällöin esimerkiksi tavarankuljetuksen arvonlisäverotettava EU-hankinta katsotaan tapahtuvan Suomessa, jos tavarankuljetus päättyy täällä (AVL 63 f §).

Kansainvälisessä toiminnassa on kuitenkin varsin tavallista, että ostajalla onkin käytettävissään useamman eri EU-jäsenvaltion alv-tunniste eli ostaja on rekisteröitynyt useaan eri valtioon arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Ostaja voi siis saada arvonlisäverottoman EU-myyntin (yhteisömyyntin) laskun myyjältä, vaikka tavarankuljetuksen päättymisvaltio ja laskussa näkyvä alv-tunniste eroavat toisistaan.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että arvonlisäverotettavan yhteisöhankinnan katsotaan kuitenkin tapahtuvan Suomessa myös sellaisessa tilanteessa, jossa ostaja on käyttänyt ostoa tehdessään Suomessa annettua alv-tunnistetta ja tavarankuljetus on alkanut toisesta EU-maasta, mutta tavarankuljetus on päätynyt johonkin toiseen EU-maahan kuin Suomeen (ns. turvaverkkosäännös, AVL 63 g §). Turvaverkkosääntelyllä on tarkoituksenaan varmistaa, että valtioiden rajat ylittävä EU-tavarankuljetus ilmoitettaisiin ja siitä suoritettaisiin arvonlisävero edes johonkin EU:n jäsenvaltioon.

Terminä ”turvaverkkosäännös” ei siis viittaa verovelvollisen näkökulmasta ns. yksinkertaistamis- tai muuhunkaan menettelyyn, vaan kyseessä on viranomaisten toimintaan liittyvä tarkentava säännös ja tähän säännökseen saimme uutta oikeuskäytäntöä Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa 2023:30.

Tapauksessa Yhtiön toisesta EU-maasta ostamia tavaroita ei ollut tuotu Suomeen, vaan tavarat oli viety toiseen EU-maahan, eikä tavaroiden myynti edelleen ollut aiheuttanut yhtiölle Suomessa verovelvollisuutta. Yhteisöhankinnan kohteena olleita tavaroita ei ollut käytetty yhtiön verollisessa liiketoiminnassa, eivätkä yhteisöhankinnat siten olleet tulleet yhtiön verollista liiketoimintaa varten. Yhtiön olisi tullut hoitaa verovelvollisuutensa siinä maassa, johon tavarat toimitettiin. Kun näin ei ollut tapahtunut, turvaverkkosäännöksen perusteella yhteisöhankinta verotettiin Suomessa ja yhtiöllä ei ollut arvonlisäverolain nojalla oikeutta vähentää kysymyksessä olevien yhteisöhankintojen arvonlisäveroa täällä Suomessa.

Turvaverkkosäännöstä sovellettaessa yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan sekä kuljetuksen päättymisvaltiossa että ostajan arvonlisäverotunnisteen antomaassa. Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi turvaverkkosäännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos ostaja näyttää, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä EU-maassa, jossa tavarankuljetus päättyi. Suunnittelun tarve on selkeä ja merkittävässä asemassa, samoin yhtiön sisäinen kommunikointi.

Kansainvälistä tavarakauppaa harjoittaville toimijoille on edellä mainituin syin erittäin tärkeää ottaa arvonlisäverotuksen lainsäädännön soveltaminen osaksi toimitusketjujen hallintaa ja logistiikkaketjujen rakentamista.

Sari Hakapää, arvonlisäveroasiantuntija

Sari työskentelee KPMG:llä arvonlisäveroasiantuntijana. Hän on suorittanut kauppatieteiden tohtorin tutkinnon arvonlisäverotuksesta Vaasan yliopistossa vuonna 2008 ja työskennellyt KPMG:llä vuodesta 2010 lähtien. Sari on tuttu näky asiantuntijaluonnoitsijana eri tilaisuuksissa.

KPMG on yksi maailman johtavista asiantuntijaorganisaatioista. Palveluihimme kuuluvat tilintarkastus-, vero-, laki- ja neuvontapalvelut. KPMG:n jäsenyrityksissä työskentelee yli 265 000 asiantuntijaa 143 maassa ja alueella. KPMG Oy Ab:llä on 19 toimipistettä eri puolilla Suomea ja kaksi toimistoa Virossa, ja sillä oli yli 1800 työntekijää vuonna 2022. www.kpmg.fi

